

Aamuhartaus 18.11.2015

Raija Sollamo, professori (emerita), Vantaa

HOMOSEKSUAALISUUS JA RAAMATTU

Yliopiston opettajana jouduin monenlaisiin tilanteisiin, muun muassa vastaamaan opiskelijoiden kysymyksiin homoseksuaalisuudesta ja mitä Raamattu siitä opettaa. Asia oli minulle yksi raamattukysymys muiden joukossa, kunnes sain kutsun vieraillla kristittyjen homojen piirissä. Se oli minulle järkyttävä kokemus, etten sanoisi veret seisauttava kokemus. Tapasin ihmisiä, jotka elivät kaapissa tai kuin piilossa maan alla, arkoja ja epävarmoja omasta identiteetistään ja olemisensa ja elämisensä oikeutuksesta. Homoseksuaalisuus ei enää ollut rangaistava teko, mutta heidät oli sysätty yhteiskunnan marginaaliin. Kuitenkin tämän piirin jäsenet olivat kristittyjä ja koettivat elää uskonsa mukaan. Päässäni alkoi soida yksi Raamatun lause ”He olivat kuin lampaat ilman paimenta.” (Matt. 9:36). Tuona iltana sain sisäisen kutsun heidän paimenekseen, en konkreettisesti, vaan siinä mielessä, että ymmärsin tehtäväkseni heidän osansa helpottamisen, jotta he voisivat elää ihmisarvoista elämää yhteiskunnassamme. Se merkitsi Raamatun selittämistä ja myönteistä suhtautumista mahdollisuuteen rekisteröidä parisuhde.

Tässä työssä jouduin varsinaiseen mehiläispesään, jonka rinnalla naispappeuskeskustelut olivat myrskyä vesilasissa. Minua vastaan hyökättiin sanomalehtien yleisönosastoilla. Minut tuomittiin harhaoppiseksi ja minulle ja miehelleni toivotettiin kaikenlaista paha. Silloin ei vielä käytetty termiä vihapuhe, mutta siitä siinä oli kysymys. Äiti ja isä pelkäsivät, että minut erotettaisiin yliopistosta. Itse tiesin, että niin ei kävisi. Yliopisto vaali ajatuksen ja sanan vapautta. Koin jääväni aivan yksin. Kukaan ei asettunut puolustamaan minua julkisuudessa, kukaan ei halunnut joutua samanlaisen loanheiton kohteeksi. En ollut tuolloin vielä pappi, niin että kirkollisella puolella minusta ei voitu tehdä valitusta eikä kantelua. Mieheni Matti seisoi uskollisesti rinnallani ja otti hyvähermoisena vastaan puhelimitse tulleita uhkauksia. Tämä ei tietenkään ollut mitään siihen verrattuna, millaisena sylkykuppina homoseksuaalit joutuivat tuolloin olemaan.

Homoseksuaalisuus on sen vuoksi vaikea raamattukysymys, että Raamatussa siitä puhutaan kuin nykyään raiskauksista keinona häpäistä voitettu vihollinen. Tai homoseksuaalisuus rinnastetaan seksuaalisiin kokeiluihin, hurjasteluihin ja orgioihin, joissa ihmiset vaihtavat luonnonmukaisen seksuaalisuutensa luonnonvastaiseen. Kaikki nämä homoseksuaalisuuden muodot on helppo tuomita pahoiksi tai synniksi, samoin kuin vastaavat heteroseksuaaliset teot kuten raiskaukset ja alaikäisten hyväksikäyttö. On olemassa kaunista ja hyvää heteroseksuaalisuutta. Mutta onko olemassa kaunista ja hyvää homoseksuaalisuutta, se oli raamatuntutkimuksen kuuma kysymys. Vastaus oli: Onko sitä tai ei, pitää päättää nykyisen ihmistuntemuksen ja ihmisen seksuaalisuuden ymmärtämisen kautta, sitä ei voida ratkaista Raamatulla.

Raamatussa ei puhuta muusta kuin tuomittavasta, ihmisiä alistavasta ja hyväksikäyttävästä homoseksuaalisuudesta. Tuohon aikaan ei ollut käsitystä siitä, kuinka syvällä ihmisen persoonallisuuden rakenteessa seksuaalinen suuntautuminen on. Sitä ei voida noin vain vaihtaa toiseksi, niin kuin Paavali Roomalaiskirjeen alussa näyttää edellyttävän, eikä sitä yleensä voida parantaa tai eheyttää, niin kuin nykyään joskus toiveajatellaan.

Raamatun tutkijan on aina otettava huomioon uusi tieto, myös se jota meidän yhteiskuntamme tieteessä tuottaa. Jos meidän käsityksemme homoseksuaalisuudesta on toisenlainen kuin Paavalin, emme voi myöskään vetää samoja johtopäätöksiä. Meidän yhteiskunnassamme on ilmiöitä ja piirteitä, joita ei vielä Raamatun aikaan ollut olemassa tai jotka silloin ymmärrettiin tosin kuin nykyään. Niissä tapauksissa emme voi perustella kantaamme Raamatulla, vaan meidän on käytettävä nykyaikaisen tietämyksemme mukaisia ja kristillisen lähimmäisenrakkauden vaatimia yleisiä perusteluja. Joskus ratkaisuksi esitetään, että homoseksuaalien pitäisi elää selibaatissa ilman rakkautta ja läheistä suhdetta toiseen ihmiseen. Se on erittäin kova ja rakkaudeton vaatimus kristillisen lähimmäisenrakkauden kannalta. Sen voi esittää vain henkilö, joka itse elää ja pystyy elämään selibaatissa koko ikänsä. Ja vaikka joku pystyisikin, tuskin olisi rakkaudellista vaatia samaa kaikilta muilta. Minusta tuntui, että opiskelijat ymmärsivät hyvin tämän pointin. Eliväthän he itse rakastumisen, parisuhteen muodostamisen ja perheen perustamisen aikaa omassa elämässään.

90-luvun alkuvuosista suomalainen yhteiskunta ja kirkko on ottanut pitkän askeleen suvaitsevaisuuden ja kristillisen lähimmäisenrakkauden suuntaan. Olen siitä iloinen ja kiitollinen. Mutta silti edelleen varsinkin nuoret homoseksuaalit tarvitsevat meiltä tukea ja suojelua, että he eivät olisi kuin lampaat susien raadeltavina.

Rukous: Rakas taivaallinen Isä! Anna meille viisautta ja rakkautta. Anna meille avoimet silmät ja sydän, jolla näkee lähimmäisen. Amen.

Virsi 428:4 Yksin emme työtä tee (Ensimmäinen säkeistö alkaa ”Kiitos suuren kuninkaan...”)